

11. A Householder-transzformáció I.

- a) Definiálja a Householder-transzformációt, ismertesse geometriai tartalmát, vezesse le elemi tulajdonságait. Mutassa be a transzformáció alkalmazásának módját vektorra illetve mátrixra (mindkét irányból), adja meg e számítások műveletigényeit.

Definíció: Householder-mátrix

A $H = H(v) \in \mathbb{R}^{n \times n}$ mátrixot *Householder-mátrixnak* nevezük, ha

$$H(v) = I - 2vv^\top,$$

ahol $v \in \mathbb{R}^n$ és $\|v\|_2 = 1$.

Geometriai tartalom

A Householder-transzformáció geometriailag tükrözés egy olyan hipersíkra, amelynek normálvektora v .

Állítás: Householder-mátrixok tulajdonságai

- ① $H^\top = H$ (szimmetrikus),
- ② $H^2 = I$, azaz $H^{-1} = H$ (ortogonális),
- ③ $H(v) \cdot v = -v$,
- ④ $\forall y \perp v : H(v) \cdot y = y$.

Biz.: Használjuk ki, hogy $v^\top v = 1$ és $v^\top y = 0$.

- ① $(I - 2vv^\top)^\top = I^\top - 2(v^\top)^\top v^\top = I - 2vv^\top$,
- ② $(I - 2vv^\top)(I - 2vv^\top) = I - 2vv^\top - 2vv^\top + 4v \underbrace{v^\top v}_{=1} v^\top = I$,
- ③ $(I - 2vv^\top)v = v - 2v \underbrace{v^\top v}_{=1} v = v - 2v = -v$,
- ④ $(I - 2vv^\top)y = y - 2v \underbrace{v^\top y}_{=0} = y$. □

- A $H(v)$ transzformációs mátrixot nem kell előállítani, enélkül alkalmazzuk vektorokra, ez a Householder-transzformáció:
- $x \in \mathbb{R}^n$ -re $H(v)x = (I - 2vv^\top)x = x - 2v \underbrace{(v^\top x)}_{\in \mathbb{R}}.$
- $y \in \mathbb{R}^n$ -re $y^\top H(v) = y^\top(I - 2vv^\top) = y^\top - 2 \underbrace{(y^\top v)}_{\in \mathbb{R}} v^\top.$

(Mátrixok esete: soronként kell alkalmazni a transzformációt, mondhatni megfelelő számú oszlopvektorra bontjuk????)

Tétel: A Householder-trf. műveletigénye LER-re

A LER megoldásának műveletigénye

Householder-transzformációkkal:

$$\frac{4}{3}n^3 + \mathcal{O}(n^2),$$

valamint $2(n - 1)$ darab négyzetgyökvonásra is szükség van.

Tétel: A Householder-trf. műveletigénye QR-felbontásra

A QR-felbontás előállításának műveletigénye

Householder-transzformációkkal:

$$\frac{8}{3}n^3 + \mathcal{O}(n^2),$$

valamint $2(n - 1)$ darab négyzetgyökvonásra is szükség van.